



KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO UTWARDZACZ DO PODKŁADU HS

Data aktualizacji: 30.05.2008r.

Zastępuje dokument z dnia: 01.04.2007r.

Strona:1/6

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU, IDENTYFIKACJA PRODUCENTA

Nazwa handlowa **PH 30-3200 UTWARDZACZ DO PODKŁADU SG 76**
Zalecane zastosowanie Do utwardzania podkładów akrylowych SG 76

Producent **HAYA M. Bukowski i Wspólnicy Spółka Jawna**
Adres Górki 5A; 66-431 Santok
Telefon 0048-95-7288305
Fax 0048-95-7288307

E-mail osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki: haya@haya.pl
Telefon alarmowy 0048-0603923171 (czynny całą dobę)

2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

Preparat łatwopalny, drażniący, uczulający. Działa drażniąco na oczy i skórę. Powtarzające się narażenie może powodować wysuszenie lub pękanie skóry. Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą. Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy. Zawiera izocyjaniany – wskazówki patrz rozdział 15.

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Nazwa substancji niebezpiecznej	Zakres stężeń w %	Nr CAS	Nr WE	Symbole niebezpieczeństwa
Heksametyleno-1, 6-diizocyjanian homopolimer	30 – 40	281-82-81-2	---	Xi; R43
Octan n-butylu	25 – 35	123-86-4	204-658-1	R10, R66, R67
Octan 1-metoksy-2-propylu	25 – 35	108-65-6	203-603-9	R10, Xi; R36

Pelen tekst zwrotów R przytoczony został w punkcie 16 karty.

4. PIERWSZA POMOC

Informacje ogólne

Należy przestrzegać uwag dotyczących bezpieczeństwa i użytkowania zamieszczonych na etykiecie.

Po narażeniu drogą oddechową

Wyprowadzić poszkodowanego z miejsca narażenia na świeże powietrze. Zapewnić ciepło i spokój. W przypadku trudności w oddychaniu konieczna pomoc lekarska. Pokazać lekarzowi opakowanie lub etykietę.

W kontakcie ze skórą

Natychmiast zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Zanieczyszczoną skórę natychmiast umyć dużą ilością wody z mydłem. Zasięgnąć porady lekarza w przypadku utrzymywania się objawów podrażnienia. Przed ponownym użyciem wyprać zanieczyszczoną odzież.

W kontakcie z oczami

Wyjąć szkła kontaktowe. Niezwłocznie płukać oczy delikatnym strumieniem wody przy podwiniętych powiekach przez co najmniej 20 minut. Skorzystać z pomocy lekarskiej.

W przypadku spożycia

Nie wywoływać wymiotów bez zalecenia lekarza. Niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza i pokazać opakowanie lub etykietę produktu.

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Odpowiednie środki gaśnicze

proszek gaśniczy, piana odporna na alkohol, dwutlenek węgla, rozproszone prądy wodne

Środki gaśnicze, które nie mogą być użyte ze względów bezpieczeństwa

silny strumień wody

Szczególne zagrożenia

Przy niepełnym spalaniu wytwarza się tlenek i dwutlenek węgla, pary izocyjanianów, śladowe ilości innych toksycznych produktów.

Specjalny sprzęt ochronny dla strażaków:

niezależny aparat oddechowy oraz pełna odzież ochronna

Porady dodatkowe

Zamknięte pojemniki narażone na ogień chłodzić poprzez zraszanie wodą.

**6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO
UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA**

Indywidualne środki ostrożności

Należy przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Zapewnić odpowiednią wentylację pomieszczeń roboczych. Nie wdychać par i aerozoli preparatu. Nosić odpowiednie środki ochrony indywidualnej - patrz pkt 8. Usunąć wszelkie źródła zapłonu i otwartego ognia – nie palić tytoniu. Nie stosować urządzeń i narzędzi iskrzących. Zapobiegać wytwarzaniu par poprzez ich rozpraszanie rozpyloną wodą.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuszczać do przedostawania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i wód gruntowych. Zabezpieczyć studzienki ściekowe. O ile to możliwe zlikwidować wyciek. Powiadomić odpowiednie władze i służby ratownictwa chemicznego w przypadku zanieczyszczenia wód powierzchniowych lub gruntowych.

Metody oczyszczania/usuwania

Większe wycieki obwałować piaskiem, ziemią, aby nie dopuścić do rozprzestrzeniania się produktu i odpompować. Mniejsze wycieki produktu zasypać niepalnym materiałem pochłaniającym ciecz np. piaskiem, ziemią, ziemią okrzemkową i zebrać do oznakowanych pojemników na odpady. Nie zamykać (wydziela się CO₂).Usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w pkt. 13.

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

Postępowanie z preparatem

Postępować zgodnie z przepisami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Myć ręce przed każdą przerwą i po zakończeniu pracy. Podczas stosowania preparatu nie pić, nie spożywać posiłków i nie palić tytoniu. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Zapewnić odpowiednią wentylację pomieszczeń roboczych. Zakładać odpowiednie środki ochrony indywidualnej - patrz pkt 8. Usunąć wszelkie źródła zapłonu i otwartego ognia, nie palić tytoniu. W pobliżu stanowisk pracy należy umieścić gaśnice oraz sprzęt chroniący drogi oddechowe. Nie używać iskrzących narzędzi i urządzeń.

Magazynowanie

Przechowywać w oryginalnych, szczelnie zamkniętych pojemnikach w chłodnym, suchym i dobrze wentylowanym pomieszczeniu. Przechowywać z dala od źródeł ciepła i zapłonu. Zalecana temperatura magazynowania od 10°C do 25°C. Chronić przed dostępem osób niepowołanych.

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Wartości graniczne narażenia w miejscu pracy

Specyfikacja	NDS	NDSCh	NDSP
Octan n-butyłu	200 mg/m ³	950 mg/m ³	---
Octan 1-metoksy-2-propyłu	260 mg/m ³	520 mg/m ³	---

Zalecane procedury nadzoru

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Dz. U. Nr 73, poz.645;

PN-89/Z-01001/06. Ochrona czystości powietrza. Nazwy, określenia i jednostki. Terminologia dotycząca badań jakości powietrza na stanowiskach pracy;

PN Z-04008-7:2002. Ochrona czystości powietrza. Pobieranie próbek. Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacja wyników;

PN-EN-689:2002. Powietrze na stanowiskach pracy - wytyczne oceny narażenia inhalacyjnego na czynniki chemiczne przez porównanie z wartościami dopuszczalnymi i strategia pomiarowa;

PN-68/Z-04051. Oznaczanie zawartości octanu etylu i octanu butyłu w powietrzu.

PN-78/Z-04119/01. Ochrona czystości powietrza. Badanie zawartości estrów kwasu octowego. Oznaczanie octanów: metylu, etylu, propyłu, butyłu i amylu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbki.

PN-81/Z-04131.00. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości izocyjanianów. Postanowienia ogólne i zakres normy.

PN-89/Z-04023/02. Ochrona czystości powietrza. Badania zawartości (w mieszaninach) szkodliwych substancji wydzielających się z wyrobów lakierowych nitrocelulozowych. Oznaczanie acetonu, alkoholi: etylowego, n-butyłowego, izobutyłowego, etoksyetyłowego, butoksyetyłowego; octanów: etylu, n-butyłu, etoksyetylu, toluenu i ksyleny na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej.

Kontrola narażenia w miejscu pracy

Zapewnić odpowiednią wentylację ogólną i miejscową pomieszczeń produkcyjnych i stanowisk pracy.

Indywidualne środki ochrony:**Ochrona dróg oddechowych**

Nosić maski z doprowadzeniem świeżego powietrza lub maski z kombinowanym wkładem filtracyjnym A2-P2.

Ochrona rąk

Stosować rękawice ochronnych np. z witonu, kauczuku naturalnego. Grubość > 0,4 mm. Czas przełomu > 480 min. Uwzględniając podane przez producenta parametry rękawic należy zwracać uwagę podczas stosowania produktu czy rękawice jeszcze zachowują swoje właściwości ochronne. Po skończonej pracy stosować kremy ochronne.

Ochrona oczu

okulary ochronne

Ochrona skóry

jednorazowa odzież ochronna

Kontrola narażenia środowiska

Zabezpieczyć przed wprowadzeniem do miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego i cieków wodnych.

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYKOCHEMICZNE

Postać	Ciecz, gęsta
Zapach	Swoisty - rozpuszczalników
Barwa	Bezbarwny
Ph	Nie dotyczy
Temperatur wrzenia	125°C - 160°C
Temperatura zapłonu	25°C
Temperatura samozapłonu	270 - 460°C
Granice stężeń wybuchowych	dolna: 0,7 % (obj.) górna: 12 % (obj.)
Właściwości utleniające	brak
Prężność par (20°C)	11 hPa
Gęstość (20°C):	0,9 g/cm ³
Rozpuszczalność w wodzie	nierozpuszczalny
Współczynnik podziału n-oktanol/woda:	Brak danych
Lepkość (kubek DIN 4mm):	11 s
Szybkość parowania:	brak danych

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Stabilność

Produkt jest stabilny w zalecanych warunkach stosowania i magazynowania.

Warunki, których należy unikać

wysokiej temperatury.

Materiały, których należy unikać

czynników utleniających, silnych kwasów i silnych zasad, alkoholi, aminów

Niebezpieczne produkty rozkładu

W czasie pożaru wytwarza się tlenek węgla, dwutlenek węgla, pary izocyjanianów.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Brak danych dotyczących toksyczności preparatu. Ocena została dokonana na podstawie danych dotyczących składników niebezpiecznych zawartych w preparacie.

Toksyczność ostra, doustnie:

Octan n-butyłu: LD₅₀ = 14000 mg/kg (szczur)

Octan 1-metoksy-2-propylu: LD₅₀ = 8532 mg/kg (szczur)

Toksyczność ostra, inhalacyjnie:

Octan n-butyłu: LD₅₀ = 9660 mg/m³/8h (szczur)

Toksyczność ostra, skóra:Octan n-butyłu: LD₅₀ > 5000 mg/kgOctan 1-metoksy-2-propylu: LD₅₀ > 5000 mg/kg (królik)**Działanie uczulające:**

na skórę

Toksyczność podostra, podchroniczna i długotrwała:

brak danych

CMR zaszeregowanie:

Octan n-butyłu: nie mutageniczny

Skutki narażenia

Długotrwały kontakt może powodować podrażnienie dróg oddechowych; łzawienie, zaczerwienienie, swędzenie oczu; podrażnienie i uczulenie skóry (zaczerwienienie, efekt garbowania). Może wywołać bóle i zawroty głowy, nudności, w skrajnych przypadkach utratę przytomności. Możliwe jest opóźnione wystąpienie dolegliwości i powstanie uczuleń (trudności w oddychaniu, kaszel, astma). W przypadku osób uczulonych mogą wystąpić reakcje już przy bardzo niskich stężeniach izocyjanianu.

12.**INFORMACJE EKOLOGICZNE****Ekotoksyczność**

Brak wyników badań ekotoksykologicznych produktu. Ocena została dokonana na podstawie danych dotyczących składników niebezpiecznych zawartych w preparacie.

Toksyczność ostra dla ryb:Octan n-butyłu: LC₅₀ = 64 mg/l/48h (*Brachydanio rerio*) ; LC₅₀ = 62 mg/l/96h (*Leuciscus*)Octan 1-metoksy-2-propylu: LC₅₀ = 161 mg/l**Toksyczność ostra dla rozwielitki:**Octan n-butyłu: EC₅₀ = 73 mg/l/24h (*Daphnia magna*)Octan 1-metoksy-2-propylu: EC₅₀ = 408 mg/l (*Daphnia magna*)**Toksyczność ostra dla bakterii:**Octan n-butyłu: EC₁₀ = 959 mg/l/18h ; EC₁₀ = 115 mg/l/16h (*Pseudomonas putida*)**Toksyczność ostra dla glonów:**Octan n-butyłu: EC₅₀ = 674 mg/l/72h (*Scenedesmus subspicatus*)**Mobilność**

Nie dopuścić do przedostania się preparatu do zbiorników wodnych, wód gruntowych i kanalizacji.

Trwałość i zdolność do rozkładu**Biodegradowalność:**

Octan n-butyłu: 98%

metoda: test zamkniętej butli

Zdolność do biokumulacji:

Octan n-butyłu: BCF = 3,1

13.**POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI**

Utylizować zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i wspólnotowymi. Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z właściwym terenowo Wydziałem Ochrony Środowiska.

Metody usuwania preparatu

Pozostałości preparatu w opakowaniu dokładnie usunąć i utwardzić lakierem, wilgotnym piaskiem (z dala od wyrobów łatwopalnych). Utwardzony preparat nie jest odpadem niebezpiecznym. Kod odpadu: 08 05 01

Metoda usuwania opakowania

Opróżnione, starannie oczyszczone opakowanie nie jest odpadem niebezpiecznym, oddać do utylizacji, recyklingu. Kod odpadu: 15 01 04

14.**INFORMACJE O TRANSPORCIE****Transport ADR/RID/ADN/ADNR**Prawidłowa nazwa przewozowa: **FARBA**Nr rozpoznawczy materiału: **UN 1263**Klasa: **3**Kod klasyfikacyjny: **F1**Nalepka ostrzegawcza: **3**Grupa pakowania: **III**Nr rozpoznawczy zagrożenia: **30**

Transport morski IMO/IMDG:Prawidłowa nazwa przewozowa: **FARBA**Nr rozpoznawczy materiału: **UN 1263**MFAG: **310**Strona IMDG: **3379**

Zanieczyszczenie morza: -

Grupa pakowania: **III****Transport powietrzny ICAO/IATA**Prawidłowa nazwa przewozowa: **FARBA**Nr rozpoznawczy materiału: **UN 1263**Grupa pakowania: **III**Nalepka ostrzegawcza: **3**

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Informacje zamieszczane na etykiecie

R10 – Produkt łatwopalny.

R36/38 – Działa drażniąco na oczy i skórę.

R43 – Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

R66 – Powtarzające się narażenie może spowodować wysuszenie lub pękanie skóry.

R67 – Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

S2 – Chronić przed dziećmi.

S16 – Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu- nie palić tytoniu.

S24/25 – Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.

S29 – Nie wprowadzać do kanalizacji.

S36/37 – Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.

S46 – W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza – pokarz opakowanie lub etykietę.

S51 – Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach.



drażniący

Zawiera: octan butylu, octan metoksypropylu

Zawiera izocyjaniany. Stosować się do wskazówek producenta.

Wspominane **wskazówki dotyczące obchodzenia się z izocyjanianami** określone są poprzez niniejszą kartę charakterystyki.

Występuje niebezpieczeństwo dostania się zawartych w utwardzaczach izocyjanianów do dróg oddechowych, oczu lub zanieczyszczenia skóry. Narażenie występuje m. in. w trakcie procesu utwardzania, mieszania i nakładania lakieru, czyszczenia pistoletów natryskowych. Pary, rozpylona mgła i pył zawierające izocyjaniany mogą wywoływać uczulenia skórne. Należy zatem ograniczać narażenie. W obchodzeniu się z materiałami lakierniczymi zawierającymi izocyjaniany należy starannie stosować wszystkie środki ostrożności zalecane przy pracach z materiałami malarskimi zawierającymi rozpuszczalniki. Prace z tym produktem należy wykonywać tylko i wyłącznie w dobrze wentylowanych pomieszczeniach, kabinie natryskowej oraz stosując odpowiednie środki ochrony indywidualnej. Używanie maski chroniącej drogi oddechowe konieczne jest również podczas sprawdzania nowo pomalowanych powierzchni, gdyż duże stężenie izocyjanianów po malowaniu natryskowym utrzymuje się przez co najmniej kilkanaście minut. Po zakończeniu pracy z tym produktem środki ochrony indywidualnej pozostawiać na jakiś czas w kabinie.

Należy przestrzegać obowiązujących przepisów krajowych:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. Nr 129 poz.844 z późn.zm.-tekst jednolity Dz.U. Nr 169/2003, poz.1650).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U. nr 171, poz. 1666 wraz z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz.U.173.1679 wraz z późn. zm. Dz.U.04.260.2595).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2003r. W sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne (Dz.U.03.52.467).

Rozporządzenie MPiPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 217, poz. 1833 wraz z późniejszymi zmianami – Dz.U. Nr 161 z 2007 r., poz.1142).

Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. (Dz.U. nr 63 z 2001r., poz. 638).

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U.01.62.628 wraz z późn.zm.)

Należy przestrzegać obowiązujących przepisów wspólnotowych:

Dyrektywa Komisji 2006/8/WE z dnia 23 stycznia 2006r. zmieniająca, w celu dostosowania do postępu technicznego, załącznik II, III i V do dyrektywy 1999/45/WE Parlamentu Europejskiego i Rady odnoszącej się do zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych.

Rozporządzenie nr 1907/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Dyrektywa Nr67/548/EWG z dnia 27 czerwca 1967r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych wraz z późniejszymi zmianami.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 1999/45/WE w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących klasyfikacji, pakowania i etykietowania preparatów niebezpiecznych.

Dyrektywa Komisji Nr 2000/39/EC w sprawie pierwszego wykazu wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń w środowisku pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników- narażonych na czynniki chemiczne w miejscu pracy.

16.**INNE INFORMACJE**

Pełen tekst zwrotów R z punktu 3

R10 – Produkt łatwopalny.

R36 – Działa drażniąco na oczy.

R43 – Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą.

R66 – Powtarzające się narażenie może spowodować wysuszenie lub pękanie skóry

R67 – Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy.

Dodatkowe informacje

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu, a w szczególności za przestrzeganie przepisów prawa, spada na użytkownika.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem o zagrożeniach i środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w karcie.

Niniejsza karta charakterystyki opracowana została na podstawie kart charakterystyki dostarczonych przez producentów surowców oraz obowiązujących przepisów dotyczących substancji i preparatów chemicznych.

Zmiany w stosunku do wersji poprzedniej:

aktualizacja ogólna